

Lasy Państwowe zapraszamy

Wakacje w lesie

Nadleśnictwo Krosno

– położone jest w środkowej części województwa lubuskiego. Zarządza gruntami o powierzchni ponad 21 400 ha, położonymi na terenie sześciu gmin Krosno Odrzańskie, Bytnica, Maszewo, Cybinka, Torzym oraz Łagów.

Poprzez swoje położenie w sąsiedztwie miasta Krosno Odrzańskie, a także w sercu gmin Bytnica, Maszewo stanowi dla okolicznej ludności wyjątkowe miejsce do korzystania z wypoczynku na łonie przyrody, co umożliwia stale rozwijająca się i modernizowana baza turystyczna i edukacyjna. Składają się na nie sieć szlaków turystycznych, nordic walking, rowerowych, ścieżek edukacyjnych wyposażonych w barwne tablice edukacyjne ukazujące i obrazujące zagadnienia związane z lasem, jak również izbę edukacyjną usytuowaną przy nadleśnictwie z niezwykle ciekawymi eksponatami z historii leśnictwa i nie tylko. Przyroda sama w sobie dostarcza odwiedzającym niezapomnianych wrażeń, a urokliwe śródlasne jeziora i rzeka Pliszka spodoba się nie tylko amatorom wędkarstwa czy zbierania grzybów.

Najpopularniejszą formą edukacji leśnej w naszym nadleśnictwie są lekcje w terenie, będące bezpośrednim spotkaniem z przyrodą i leśnikami. Umożliwiają one wielostronny rozwój dzieci i młodzieży. Są również okazją do łączenia działań wychowawczych nauczycieli i leśników, a także kształtują pozytywne nawyki przebywania w lesie.

Na terenie nadleśnictwa wyznaczono 5 obszarów Natura 2000; jeden *Dolina Środkowej Odry* utworzono w celu ochrony rzadkich gatunków ptaków, natomiast pozostałe dla ochrony cennych siedlisk przyrodniczych oraz zwierząt. W celu ochrony siedlisk i gatunków zwierząt w dolinie rzeki Odry utworzono obszar *Krośnieńska Dolina Odry*, celem ochrony obszaru *Dolina Pliszki* są płaty nadrzecznych zbiorowisk leśnych oraz torfowiska i trzęsawiska. Urokliwe jezioro eutroficzne z osoką aeolosowatą i grzybieniem białym stanowi obszar Diabelski Staw koło Radomiczka. Ostatni obszar *Lasy Dobrosulowskie* stanowi matecznik, ostoję populacji wilka. Na terenie nadleśnictwa znajdują się również 2 Obszary Chronionego Krajobrazu „Puszcza nad Pliszką” oraz „Krośnieńska Dolina Odry”. Wyjątkowymi walorami odznaczają się projektowane rezerwy przyrody „Jezioro Ratno” i „Torfowisko Pliszka” które znajdują się na trasie organizowanych spływów kajakowych. Utworzono również 14 użytków ekologicznych, na których można obserwować bogatą faunę świata zwierzęcego i roślinnego. Ustanowiono 29 pomników przyrody, w tym jeden o powierzchni 2,89 ha „Stary las” położony przy dawnym folwarku w Łasiczynie niedaleko miejscowości Budachów. W opracowaniu znajduje się pomnik „Stara Dolina Pliszki” o pow. 38,15 ha położony w okolicy jeziora Wielicko. W krośnieńskich lasach można natknąć się na wiele rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt m.in.: długosza królewskiego, rosiczkę okrągłolistną, wilka, błotniaka zbożowego, kanie rdzawą i czarną, bielika, sokola

wędownego, bociana czarnego, gniewosza plamistego, żółwia błotnego i wiele innych.

Na obszarze nadleśnictwa znajdują się zabytkowe parki. W miejscowości Budachów, założony w końcu XVIII wieku, jako krajobrazowy z bogatym gatunkowo drzewostanem, w skład którego wchodzi magnolie sercowate, klony jesionolistne oraz białopstre. W miejscowości Drzeniów, założony na przełomie XVIII i XIX wieku jako krajobrazowy, w południowej części parku znajdują się najstarsze drzewa mogące być relikdami dawnego założenia barokowego. Poza wymienionymi występują liczne parki wiejskie, drzewostany o charakterze parkowym oraz wiekowe aleje.

Na szczególną wagę zasługują następujące obiekty: kościół filialny pw. Wniebowzięcia NMP w Gęstowicach wzniesiony po 1696 r. z zachowanym barokowym wyposażeniem świątyni z czasów budowy kościoła zawierającym unikalny zespół sprzętów kościelnych. Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Osiecznicy który powstał w 1816 r. jako zbór ewangelicki. Autorstwo projektu przypisuje się Karolowi Frederykowi Schinklowi. Teza znajduje poparcie w zachowanym w Państwowym Muzeum Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego w Berlinie niesygnowanym projekcie kościoła dla „Güntersberg in Amte Crossen”.

Kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Rzeczycy wybudowany w konstrukcji szkieletowej w 1732 roku. Kościół filialny pw. Matki Boskiej Bolesnej w Czetowicach wzniesiony w XVI w., którego fundacje należy łączyć z rodziną Grünbergów z dobudowaną cylindryczną wieżą.

Ważnym punktem pamięci jest cmentarz w Skórzynie, obecnie zaniedbany, bez czytelnego układu, który słynie jako miejsce pochówku hrabiego Gorga Leo von Caprivi de Caprera de Montecuculi, drugiego kanclerza Rzeszy, który objął rządzą po dymisji Bismarcka. Miejsce spoczynku wskazują trzy charakterystycznie nasadzone dęby, sam nagrobek jest zdewastowany.

Nadleśnictwo Cybinka

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w środkowo-zachodniej części województwa lubuskiego stanowiąc zwarte kompleksy borów sosnowych północnej części Puszczy Rzepińskiej. Cała nasza kraina, słynąca głównie z pięknych lasów, to malownicze tereny bogate w dzika, sarnę, jelenia i bobra oraz inne gatunki zwierząt – często rzadkie i chronione.

Teren Nadleśnictwa to blisko 22,5 tys. ha powierzchni, którą w dużej mierze stanowią lasy (lesistość Nadleśnictwa to około 65%). W okolicy nie znajdziemy dużych akwenów wodnych, jednakże urokliwe rzeki – Pliszka i Ilanka, przepływające przez nasze tereny, pozwolą na przeżycie niezapomnianych przygód w organizowanych przez zapalonych kajakarzy spływach kajakowych. I tu na przeciw wszystkim odwiedzającym nasze tereny, z inicjatywą budowy przystani kajakowej we wsi Sądów (trasa spływu z Gądkowa Wielkiego do Uradu) wyszło Nadleśnictwo Cybinka.

Poszerzenie bazy turystycznej w najbliższym czasie nastąpi również w innych rejonach Nadleśnictwa. Istniejąca ścieżka przyrodniczo-leśna „Bieganów”, rozciągająca się pomiędzy Cybinką a Bieganowem, przybierze nowy kształt oraz przyjazne udostępnienie terenu pod rekreację pieszą i rowerową z takimi atrakcjami jak rodzinne plenerowe szachy czy ścieżka zdrowia. Dla miłośników wiedzy zostanie stworzone stanowisko dokumentacyjne obrazujące działanie lodowca.

Prowadzenie działań edukacyjnych odbywa się w ścisłej współpracy ze wszystkimi lokalnymi szkołami. Dzięki temu sukcesywnie dążymy do udostępnienia wszystkich cennych nie tylko przyrodniczo miejsc, ale mogących podnieść wiedzę o nich samych i o otaczającej przyrodzie.

Przy istniejących oraz projektowanych szlakach rowerowych niezbędne są miejsca aby złapać oddech i móc zorientować się w terenie. W tym obszarze również Nadleśnictwo pragnie pomóc odwiedzającym, tak aby niezapomniane przeżycia z leśnych rowerowych wojaży były zachętą do powrotu w „cybińskie lasy”.

Pod koniec czerwca, już po raz drugi została zorganizowana przez Gminę Cybinka na naszym terenie ogólnopolska impreza kolarska o nazwie „Verus Maraton MTB”. Ponad 500 zawodników zmagano się z nietłętym terenem Leśnictwa Sądów. Wśród startujących były gwiazdy kolarstwa. Wielu śmiałkow amatorów, odważyło się wystartować po raz pierwszy. Oczywiście najbardziej oklaskiwaną grupą zawodników były dzieci, które wystartowały w różnych kategoriach wiekowych. Trzymamy za wszystkich kciuki i zapraszamy za rok!

Obszar Nadleśnictwa Cybinka wykazuje niewielkie zróżnicowanie terenowe. W czasie naszych wędrówek znajdziemy jednolite monokultury sosnowe, przechodzące miejscami w piękne buczyny lub dąbrowy rosnące nierzadko wokół jezior i bagien. Na terenie Nadleśnictwa Cybinka zlokalizowanych jest 5 obszarów Natura 2000 tj.: *Dolina Pliszki*, *Ujście Ilanki*, *Torfowisko Młodno*, *Bory Chrobotkowe* koło Bytomca oraz *Dolina Środkowej Odry*. Obszary te utworzono w celu ochrony najcenniejszych miejsc występowania flory i fauny na naszym terenie.

Wszystkie te działania wspomagają i inicjują cybińscy leśnicy, którzy jak nikt inny czują i rozumieją potrzeby „idące z lasu”. W tym miejscu należałoby wspomnieć również o pomnikach przyrody (głównie przyrody żywej), które dzielnie opierają

się działaniu upływu czasu. Liczne ostoje zwierzyń, stref ochronnych zwierząt i roślin prawnie chronionych, a także przepiękny rezerwat przyrody „Młodno” są dowodem i wyznacznikiem jakości ekosystemów leśnych, których ochrona jest dla nas sprawą priorytetową.

Tereny bogate w grzyby, jagody i inne plody runa leśnego przyciągają jak magnes w leśne ostępy.

Obszar tak bogaty jak nasz w lasy to również niebezpieczeństwo pożarowe, które dzięki stałemu monitoringowi i rozwiniętemu systemowi ochrony przez pożarami, opiera się żywiołom, trwając w stabilnym związku natury z człowiekiem – głównym sprawcą pożarów. Pamiętajmy, że my wszyscy odwiedzający lasy, jesteśmy tylko gośćmi w delikatnym środowisku będącym domem dla wielu istot a otoczenie, którego piękno możemy podziwiać należy pozostawić w niezmiennym postaci dla tych co przyjdą po nas.

Nadleśnictwo Gubin

położone jest w zachodniej części województwa lubuskiego, na terenie czterech gmin – Gubin, Maszewo, Brody oraz Miasto Gubin. Zaliczane jest ono do grupy nadleśnictw średnich, powierzchnia zarządzanych gruntów wynosi bowiem około 21,5 tys. ha (215 km²). Teren ukształtowany został w dalekiej przeszłości przez potężny jezior lodowcowy, skutkiem czego nie trudno spotkać tutaj wzgórza morenowe o mocno zróżnicowanej wysokości (nawet do 50 m). Swoistą ciekawostką jest także występowanie śródlądowych wydm, na których jakakolwiek roślinność utrzymuje się z wielką trudnością. Bezsprzecznym walorem nadleśnictwa jest wysoka lesistość (blisko 55 %). W tutejszych lasach bezsprzecznie panują sosny. Drzewostany dębowe, brzoźowe, bukowe czy olchowe stanowią więc mile dla oka urozmaicenie.

Nadleśnictwo Gubin – jako jedyne nadleśnictwo w województwie lubuskim – zostało wyodrębnione jako tzw. nasienny region mateczny. Naukowcy i przyrodniczy zidentyfikowali tutaj bowiem lokalny ekotyp sosny pospolitej, zwany sosną gubińską. W rozmowach z tutejszymi leśnikami zawsze więc – prędzej czy później – pojawiają się dziwne brzmące pojęcia: „archiwum klonów”, „plantacja nasienna”, „drzewa mateczne”, „zbiór szyszek z drzew stojących”, czy choćby „bloki upraw pochodnych”.

Szczególnie cenne przyrodniczo tereny posiadają status rezerwatów przyrody. Jeden z nich, rez. „Dębowiec” obejmuje

ponad 9 ha starodrzewu dębowego w wieku 250 lat, w którym szczególnym mieszkańcem jest... jelonek rogacz – jeden z największych europejskich chrząszczy. Drugi rezerwat – „Uroczysko Węglińskie” oczarowuje zarówno poetycką nazwą, jak i soczystymi zieloniami 150-letnich dębów i buków, rosnących na morenowych wzniesieniach, przedzielonych licznymi wąwozami. Trzeci rezerwat stanowi enewment na skalę krajową. To „Gubińskie Mokradła” – 100-hektarowy obszar z bezlikami ptactwa wodno-błotnego. Wprawdzie znajduje się on się poza gruntami, zarządzanymi przez Nadleśnictwo Gubin (choć w jego terytorialnym zasięgu), to jednak jest to pierwszy w Polsce rezerwat, zlokalizowany na gruntach prywatnych. Szczególnym obiektem chronionym przyrodniczo jest Krzesiński Park Krajobrazowy, obejmujący ponad 854 km² (z czego blisko 2/3 powierzchni na terenie Nadleśnictwa Gubin). Zdecydowanie innymi wartościami przyrodniczymi są 3 obszary Natura 2000 oraz 4 tzw. obszary chronionego krajobrazu – „Krośnieńska Dolina Odry” (mały fragment), „Gubińskie Mokradła” (nazwa zbieżna z nazwą rezerwatu), „Dolina Nysy Łużyckiej” oraz „Zachodnie Okolice Lubuska”. Dużo bardziej kameralne są natomiast 24 użytki ekologiczne – śródlasne jeziora, torfowiska oraz bagna, posiadające swoje poetyckie nazwy: „Szuwar”, „Płocie”, „Trzy Topole” i inne. Na szczególną uwagę zasługują także pomniki przyrody. Są to poje-dyncze drzewa bądź ich skupiska (wiekowe dęby, jesiony i platany – łącznie 13 obiektów) oraz 2 pomniki „powierzchniowe”. Nie sposób

też pominąć pomniki przyrody, znajdujące się poza gruntami nadleśnictwa, wśród których na czołowe miejsce wysuwa się wiąz szypułkowy z Komorowa – najstarszy, blisko 450-letni egzemplarz tego gatunku w Polsce i prawdopodobnie w całej Europie. Jego oficjalna nazwa „Mieszko” brzmi wprawdzie dostojnie i godnie, jednak wcześniejsza nazwa „Wiedźmin” dużo bardziej oddaje wyjątkową urodę sędziwego drzewa.

Na terenie nadleśnictwa, w odległości około 8 km od Gubina (w okolicy mjsc. Dzikowo) zlokalizowana jest ścieżka przyrodniczo-leśna, obejmująca 22 przystanki tematyczne, zaopatrzone w barwne tablice opisowe oraz liczne eksponaty (budki lęgowe dla ptaków, paśnik, lizawki, dziuplaki...). Spacer po lesie wzdłuż wyznaczonego szlaku może trwać dowolny czas. Można bowiem albo przejść całą 4,5-km „pętlę”, albo w dowolnym momencie zawrócić. Warto też odwiedzić siedzibę Nadleśnictwa w Gubinie, w której znajduje się niezmiernie ciekawa izba leśna ze stałą wystawą najprzeróżniejszych narzędzi i urządzeń leśnych. Równie ciekawe jest mini-arboretum przy nadleśnictwie w którym zgromadzono ciekawą kolekcję sosen oraz bardziej lub mniej znane gatunki innych drzew i krzewów.

Na terenie nadleśnictwa znajduje się 1 szlak turystyczny, wytyczony na potrzeby turystyki pieszej i rowerowej, biegnący od Gubina w kierunku południowym – aż do mjsc. Brody. Do wypoczynku nad wodą zachęca jez. Borek, nad którym zlokalizowane są 4 ośrodki wczasowe oraz niezwykle czyste, śródlasne jezioro Głębo (dotarcie rowerem bądź pieszo). Trzecie jezioro, nieopodal mjsc. Suchodół, posiada trawiastą plażę i zwykle służy wędkarzom.

Drzewostany Nadleśnictwa Gubin skutecznie zachęcają do rekreacji wielogodzinnej. Bogactwo jagodzisk i grzybowisk skutecznie wspomagają długotrwałe wchłanianie aromatycznego, leśnego powietrza.

